

ระเบียบ กฎหมาย และการจัดตั้งเปลี่ยนแปลงฐานะ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 65 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบลเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 48 เอกวิสติ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรีและพนักงานเทศบาลเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 44 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดและข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 149 ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบ หรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือประหารชีวิต

หลักการปฏิบัติราชการ

“ไม่มีกฎหมาย ไม่มีอำนาจ”

ฝ่ายปกครองจะกระทำการใดๆ ได้ก็ต่อเมื่อ
มีกฎหมายมอบอำนาจให้ในการกระทำการนั้น

กรอบอำนาจหน้าที่ อปท.

1. อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ

มาตรา 250 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจ ดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจการม
สาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตาม
หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุน
การจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่
กฎหมายบัญญัติ

กรอบอำนาจหน้าที่ อปท.

2. อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายจัดตั้ง และกฎหมายอื่น

- กฎหมายจัดตั้ง

- กฎหมายอื่น เช่น การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

การสาธารณสุข การผังเมือง การศึกษา การควบคุมอาคาร

3. อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอน

การกระจายอำนาจ

อบต.

สภา อบต.

เลือกตั้งหมู่บ้านละ 1 คน ไม่น้อยกว่า 6 คน

มี 1 ม. 6 คน / มี 2 ม.ๆ ละ 3 คน / มี 3 ม.ๆละ 2 คน/
มี 4 ม.ๆละ 1 คน อีก 2 คนมาจาก ม. ที่มีจำนวนราษฎรมาก
ที่สุด 2 ม./มี 5 ม.ๆละ 1 คน อีก 1 คนมาจาก ม. ที่มีจำนวน
ราษฎรมากที่สุด

ประธานสภาฯ 1 คน รอง 1 คน

เลขานุการ สภา มาจาก ปลัด อบต.

หรือสมาชิกสภาฯ 1 คน

**นายก อบต.(เลือกตั้งโดยตรง)
ไม่เกิน 2 วาระติดต่อกัน**

รองนายกฯไม่เกิน 2 คน

เลขานุการ นายกฯ 1 คน

ปลัด อบต.

ส่วนราชการ

ส่วนราชการ

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครนายก อบต. (ม.58/1)

- มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายเลือกตั้งท้องถิ่น
- มีอายุไม่ต่ำกว่า 35 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง
- สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกวุฒิสภา

คุณสมบัติรองนายก อบต.

มาตรา 58/4 รองนายกองค์การบริหารส่วน
ตำบลต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม
ตามมาตรา 58/1 เว้นแต่อายุและการนับระยะเวลา
ของคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามอย่างอื่นให้นับ
ถึงวันแต่งตั้ง

การถอดถอนรองนายก

คดีหมายเลขดำที่ อ. 51/2553 คดีหมายเลขแดงที่ อ. 392/2556

- นายกมีคำสั่งให้รองนายกพ้นจากตำแหน่ง โดยไม่ระบุเหตุผล คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น (ขอนแก่น)
- คำสั่งให้รองนายกพ้นจากตำแหน่ง มีผลเป็นการระงับสิทธิ และกระทบกระเทือนถึง สถานภาพของสิทธิและหน้าที่ของรองนายก จึงเป็นคำสั่งทางปกครอง ต้องระบุเหตุผล อย่างน้อยต้องประกอบด้วย (1) ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ (2) ข้อกฎหมายที่อ้างอิง และ (3) ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนการใช้ดุลพินิจ ตามมาตรา 37 แห่งกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
- เมื่อมิได้ระบุเหตุผลเอาไว้คำสั่งจึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
- เพิกถอนคำสั่งและกำหนดค่าเสียหายให้รองนายกเท่ากับเงินค่าตอบแทนรายเดือนตั้งแต่วันที่ มีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันครบวาระ

การถอดถอนรองนายก (ต่อ)

คดีหมายเลขดำที่ อ. 51/2553 คดีหมายเลขแดงที่ อ. 392/2556

- นายกมีดุลพินิจที่จะแต่งตั้งบุคคลซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามที่ตนไว้วางใจเป็นรองนายก และให้บุคคลเช่นว่านั้นอยู่ในตำแหน่งรองนายกได้นานเพียงตราบเท่าที่ตนยังคงไว้วางใจในตัวบุคคลนั้นอยู่เท่านั้น
- การที่นายกมีคำสั่งให้รองนายกพ้นจากตำแหน่ง ย่อมหมายความว่านายกหมดความไว้วางใจรองนายกซึ่งมีหน้าที่ช่วยเหลืองานนายกตามที่ได้รับมอบหมายแล้วโดยสิ้นเชิง ไม่อาจจะถือได้ว่าเป็นการลงโทษรองนายก จึงไม่อาจถือได้ว่าการออกคำสั่งโดยมิได้จัดให้มีเหตุผลไว้ในคำสั่ง เป็นการใช้อดุลพินิจโดยไม่สุจริตหรือเป็นการใช้อดุลพินิจโดยมิชอบแต่อย่างใด **พิพากษากลับเป็นให้ยกฟ้อง**

โครงสร้างเทศบาล

เทศบาลนคร

เทศบาลเมือง

เทศบาลตำบล

สภาเทศบาล

นายกเทศมนตรี

เลขานุการสภาฯ
เลือกจากสมาชิกฯ
หรือพนักงาน

รองนายกฯ

เลขาและที่ปรึกษา

จำนวนสมาชิกและผู้ช่วยผู้บริหารเทศบาล

ประเภทเทศบาล	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนรองนายก ไม่เกิน (คน)	จำนวนเลขา และที่ปรึกษา ไม่เกิน (คน)
เทศบาลตำบล	12	2	2
เทศบาลเมือง	18	3	3
เทศบาลนคร	24	4	5

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครนายกเทศมนตรี

- มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งท้องถิ่น
- มีอายุไม่ต่ำกว่า 35 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง
- สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกวุฒิสภา

การรักษาราชการแทน/ปฏิบัติราชการแทนนายก

รักษาราชการแทน	ปฏิบัติราชการแทน
<ul style="list-style-type: none">- มีนายกแล้ว- นายกไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้- รองนายกตามลำดับ / ปลัดเป็น ผู้รักษาราชการแทน- ทำได้ทุกเรื่องที่เป็นอำนาจหน้าที่ ของนายก	<ul style="list-style-type: none">- กฎหมาย ระเบียบ ไม่ได้กำหนด เรื่องมอบอำนาจไว้- นายกมอบอำนาจให้รองนายก/ ปลัด/รองปลัด ปฏิบัติราชการแทน เฉพาะเรื่อง- ทำเป็นหนังสือ- นายกกำกับดูแล

หน้าที่ของเลขาและที่ปรึกษานายก

ถ้าผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติ
ผู้บริหารท้องถิ่นอาจมอบหมายเป็นหนังสือให้รองผู้บริหาร
ท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น
เป็นผู้อภิปราย ชี้แจง หรือแถลงแทนก็ได้ (ข้อ 56)

ลักษณะต้องห้ามของนายก/รองนายก/เลขา/ที่ปรึกษานายก/สมาชิกสภา

1. ไม่ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เว้นแต่ที่กฎหมายบัญญัติ หรือเป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการบริหารราชการแผ่นดิน หรือนโยบายรัฐบาล
2. ไม่รับเงินหรือประโยชน์ใดๆ เป็นพิเศษจากส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ นอกเหนือจากที่หน่วยงานดังกล่าวปฏิบัติกับบุคคลตามธุรกิจปกติ
3. ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำ หรือจะกระทำกับ หรือให้แก่ อปท. นั้น หรือ อปท. อื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทนหรือเอื้อประโยชน์ระหว่างกัน ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม (ใช้กับสมาชิกด้วย)
 - มิให้ใช้บังคับกับกรณีได้รับบำเหน็จบำนาญ ค่าเบี้ยประชุมคณะกรรมการของสภาท้องถิ่น หรือกรรมการที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นโดยตำแหน่ง

แนวคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง ผู้มีส่วนได้เสีย

- การรับเงินค่าตอบแทนอิหม่ามและค่าป่วยการอาสาสมัคร
สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ของผู้บริหารท้องถิ่นและ
สมาชิกสภาท้องถิ่น ถือเป็นรับเงินหรือประโยชน์ใดๆ เป็น
พิเศษจากส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือไม่
(เรื่องเสรีจที่ 824/2552)
- ผู้บริหารที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาถือเป็น
ว่าเป็นการดำรงตำแหน่งในส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ
รัฐวิสาหกิจ หรือไม่ (เรื่องเสรีจที่ 680/2552)

แนวคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ผู้มีส่วนได้เสีย

1. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (สามี / บุตรสาว) **596/2544**
 - เทศมนตรีเป็นสามีของหุ้นส่วนทำสัญญาขายน้ำมันให้เทศบาล
 - นายกเป็นบุตรสาวของหุ้นส่วนทำสัญญาขายน้ำมันให้เทศบาล
2. สมาชิกสภาเป็นผู้ถือหุ้นของ หจก.ที่ทำสัญญาขายน้ำมันให้เทศบาล **596/2544**
3. ไม่มีสถานบริการน้ำมันใกล้เคียงในบริเวณรัศมี 10 กม. **596/2544**
4. นายกเทศมนตรี เป็นกรรมการบริษัทฯ ขายรถจักรยานยนต์ **395/2544**
5. นายกเป็นกรรมการบริษัทฯ ซึ่งเป็นศูนย์รถยนต์ฯ เพียงแห่งเดียวในจังหวัด **395/2544**
6. เทศมนตรี เป็นผู้จัดการและเจ้าของโรงพิมพ์ **395/2544**
7. เทศมนตรีเป็นหุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วนจำกัดมีผู้ถือหุ้นเพียงสองคน **395/2544**

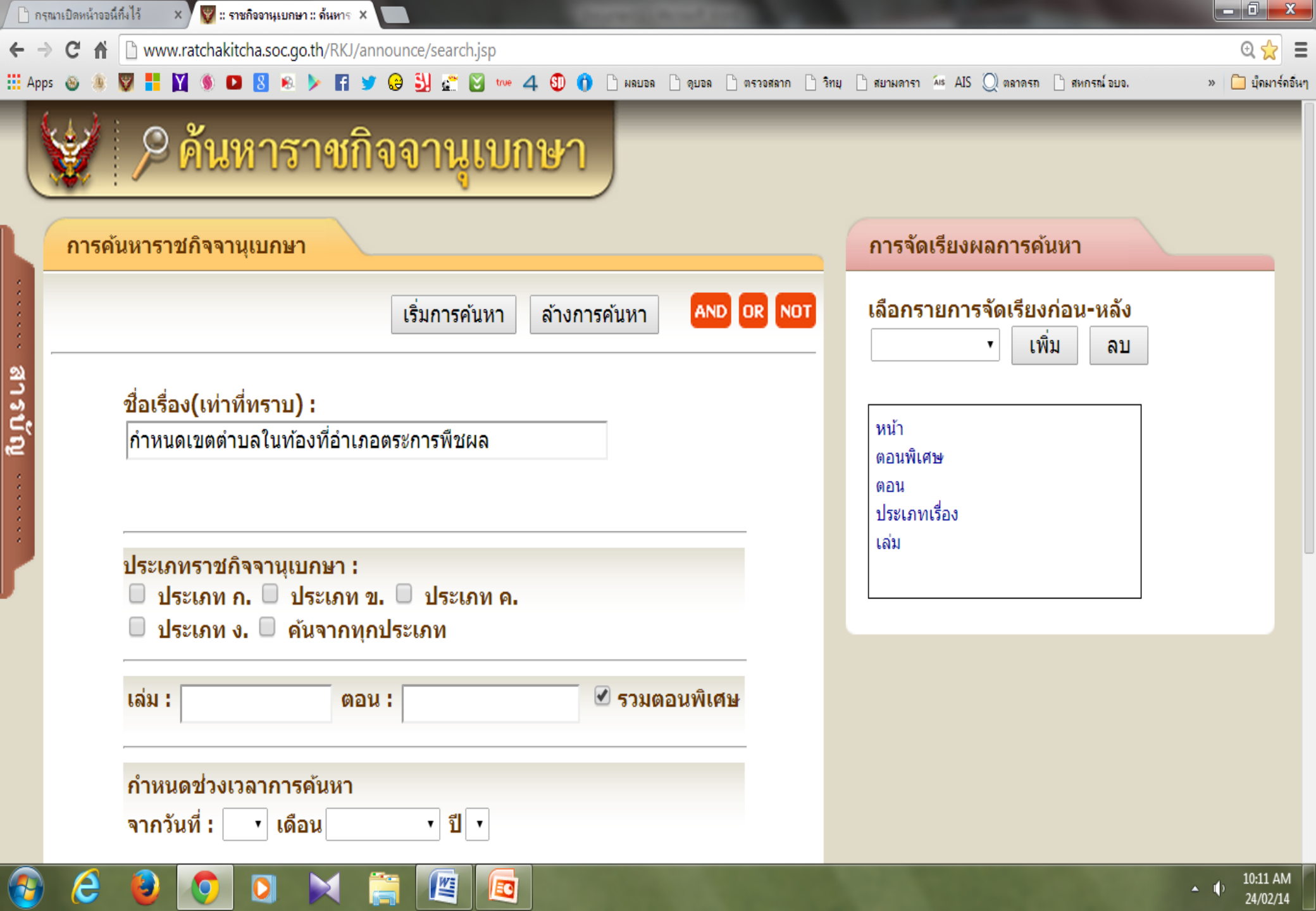
แนวคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ผู้มีส่วนได้เสีย (ต่อ)

8. กำหนดวันส่งมอบน้ำมันตรงกับวันที่ สท.ได้รับเลือกตั้ง **262/2547**
9. แจ้งขอจดทะเบียนลาออกจากการเป็นหุ้นส่วน แต่ยังไม่ลงนามในหนังสือส่งมอบงาน **78/2547**
10. ลาออกจากการเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการเพื่อสมัครรับเลือกตั้งเป็น สท. แต่ยังไม่เปลี่ยนแปลงทางทะเบียน **526/ 2545**
11. ขอชื่อเอกสารสอบราคาและยื่นซองสอบราคา **526/ 2545**
12. สัญญาเสร็จสิ้นแล้วก่อนดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี **18/2548**
13. อำนาจสอบสวนของผู้ว่าราชการจังหวัด **283/2548**

เขตพื้นที่ของ อปท.

เขตขององค์การบริหารส่วนตำบล

- ประกาศจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล กำหนดว่า เขตองค์การบริหารส่วนตำบล คือ เขตตำบลตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ยกเว้นเขตเทศบาล
- ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดเขตตำบลในท้องที่อำเภอ..... จังหวัด.....

ค้นหาภารกิจงานเบกษา

การค้นหาภารกิจงานเบกษา

เริ่มการค้นหา ล้างการค้นหา AND OR NOT

ชื่อเรื่อง(เท่าที่ทราบ) :

กำหนดเขตตำบลในท้องที่อำเภอตรังการพิชผล

ประเภทภารกิจงานเบกษา :

- ประเภท ก. ประเภท ข. ประเภท ค.
- ประเภท ง. ค้นจากทุกประเภท

เล่ม : ตอน : รวมตอนพิเศษ

กำหนดช่วงเวลาการค้นหา

จากวันที่ : เดือน ปี

การจัดเรียงผลการค้นหา

เลือกรายการจัดเรียงก่อน-หลัง

▼ เพิ่ม ลบ

- หน้า
- ตอนพิเศษ
- ตอน
- ประเภทเรื่อง
- เล่ม

[กรุณาเปิดหน้าจอนี้ทิ้งไว้](#)
[ราชกิจจานุเบกษา](#)

[www.ratchakitcha.soc.go.th/RKJ/announce/search_result.jsp?SID=29BE68BB493CDA8A54B0DABBC8DED538](#)

[Apps](#)
[Y](#)
[G](#)
[f](#)
[t](#)
[S](#)
[true](#)
[4](#)
[SD](#)
[f](#)
[f](#)
[f](#)
[f](#)
[f](#)
[f](#)
[f](#)
[f](#)
[f](#)

ค้นหาราชกิจจานุเบกษา

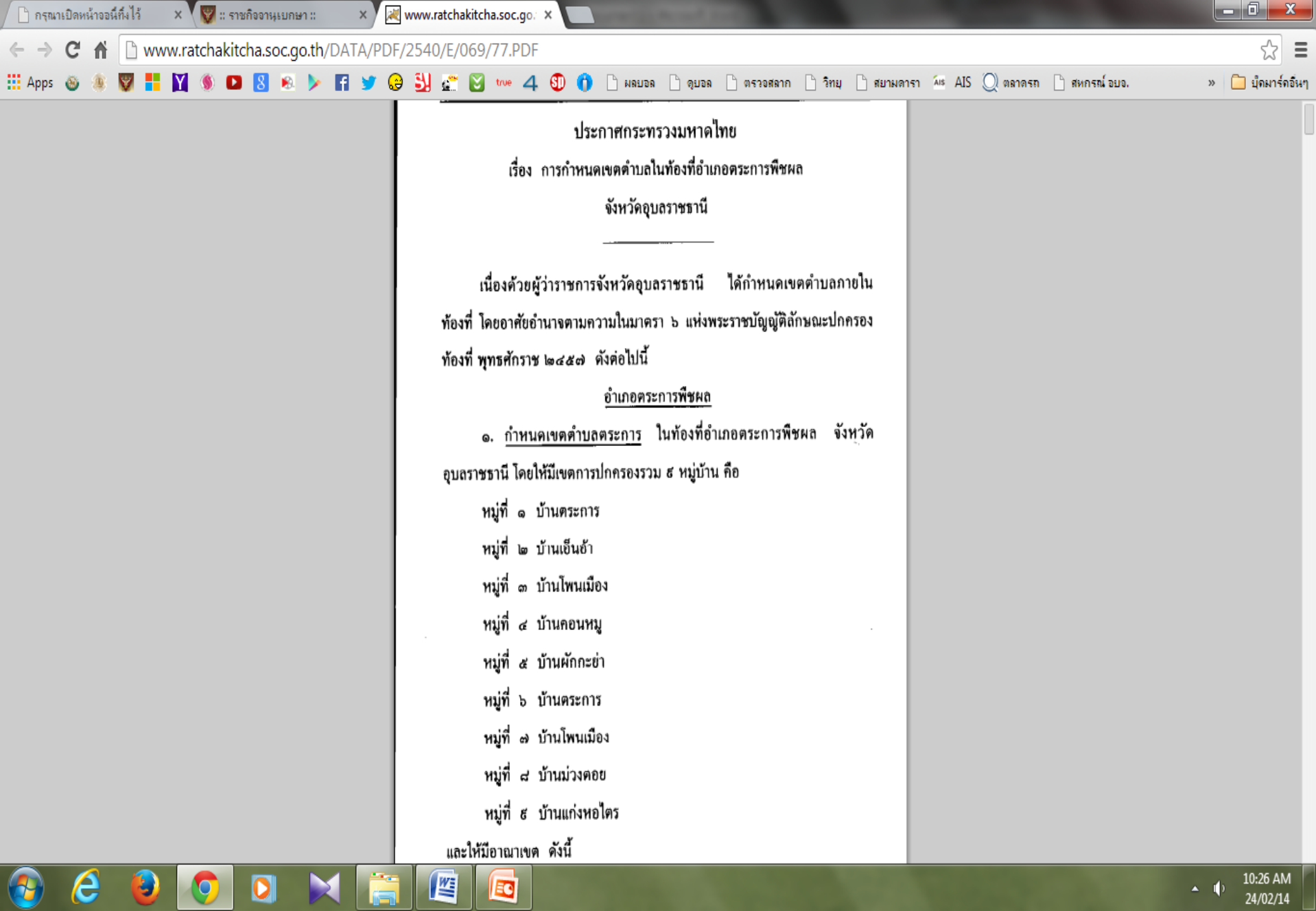
[ผลการค้นหา](#)
[การค้นหาอย่างง่าย](#)
[การค้นหาด้วยเงื่อนไขเพิ่มเติม](#)
[การจัดเรียงผลการค้นหา](#)

ลำดับที่	ประเภท/ชื่อเรื่อง	เล่ม	ตอน	วันที่ประกาศ	หน้า	รายละเอียด
๑	ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ตั้งและกำหนดเขตตำบลในท้องที่อำเภอตระการพืชผล อำเภอเมืองอุบลราชธานี อำเภอม่วงสามสิบ และกิ่งอำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี	๑๐๗	๑๔๙ ง ฉบับพิเศษ	๑๗ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๓๓	๑๑	เปิดดูรายละเอียดภาพ ตัดลอกข้อมูล
๒	ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การกำหนดเขตตำบลในท้องที่อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี	๑๑๔	พิเศษ ๖๙ ง	๖ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๔๐	๗๗	เปิดดูรายละเอียดภาพ ตัดลอกข้อมูล
๓	ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ตั้งและกำหนดเขตตำบลในท้องที่อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี	๑๐๘	๑๗๘ ง	๘ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๓๔	๙๘๘๗	เปิดดูรายละเอียดภาพ ตัดลอกข้อมูล

ต้องการเลือกไปหน้าที่ จากทั้งหมด 1 หน้า แสดงรายการที่ 1 - 3 จากข้อมูลทั้งหมด 3 รายการ

[<< ย้อนกลับสู่หน้าค้นหา](#)

10:24 AM 24/02/14

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง การกำหนดเขตตำบลในท้องที่อำเภอตระการพืชผล

จังหวัดอุบลราชธานี

เนื่องด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี ได้กำหนดเขตตำบลภายใน
ท้องที่ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครอง
ท้องที่ พุทธศักราช ๒๔๕๗ ดังต่อไปนี้

อำเภอตระการพืชผล

๑. กำหนดเขตตำบลตระการ ในท้องที่อำเภอตระการพืชผล จังหวัด
อุบลราชธานี โดยให้มีเขตการปกครองรวม ๕ หมู่บ้าน คือ

หมู่ที่ ๑ บ้านตระการ

หมู่ที่ ๒ บ้านเอ็นฮ้า

หมู่ที่ ๓ บ้านโพนเมือง

หมู่ที่ ๔ บ้านคอนหมู

หมู่ที่ ๕ บ้านผักกะฮ่า

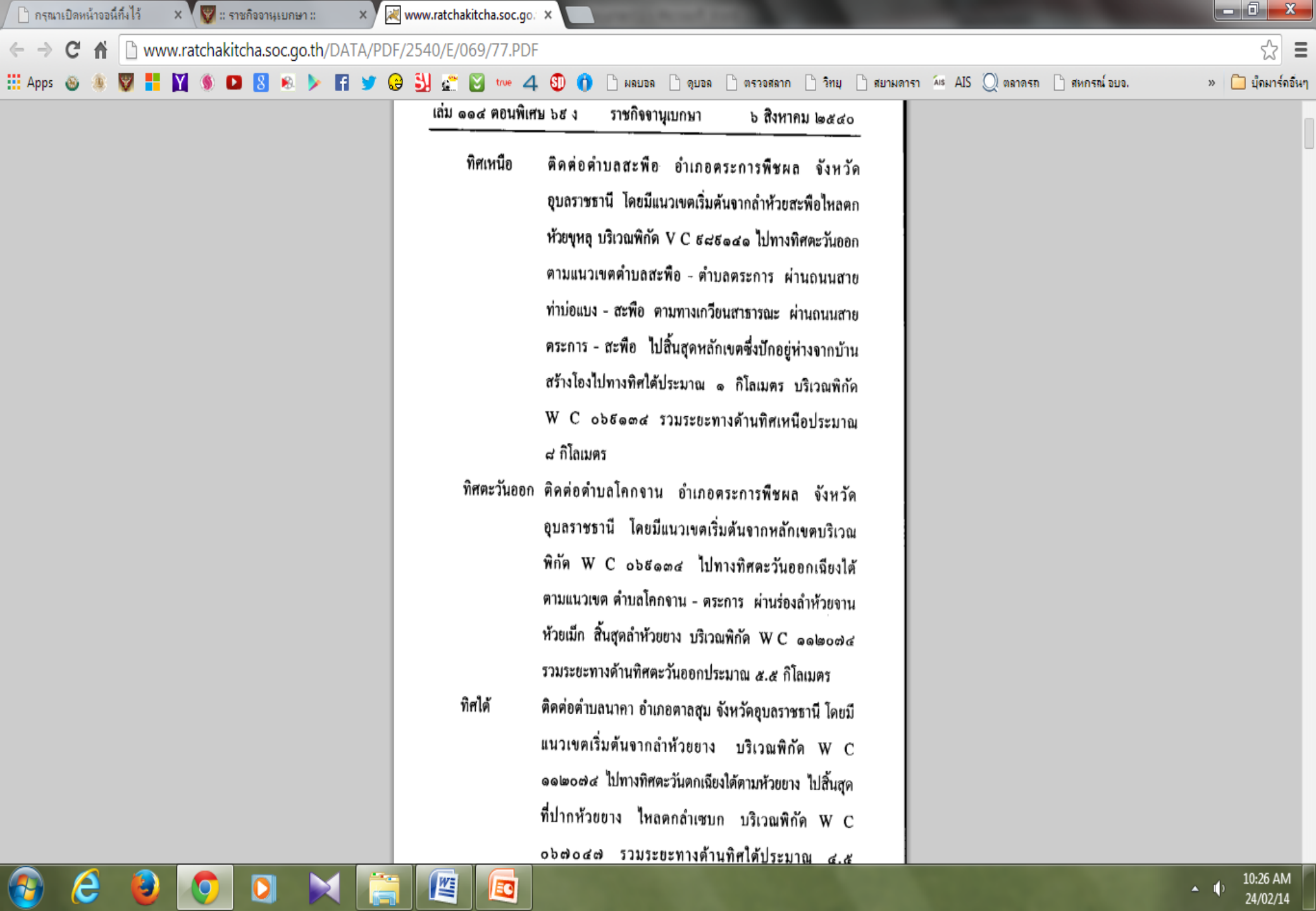
หมู่ที่ ๖ บ้านตระการ

หมู่ที่ ๗ บ้านโพนเมือง

หมู่ที่ ๘ บ้านม่วงคอย

หมู่ที่ ๙ บ้านแก่งห่อไทร

และมีอาณาเขต ดังนี้

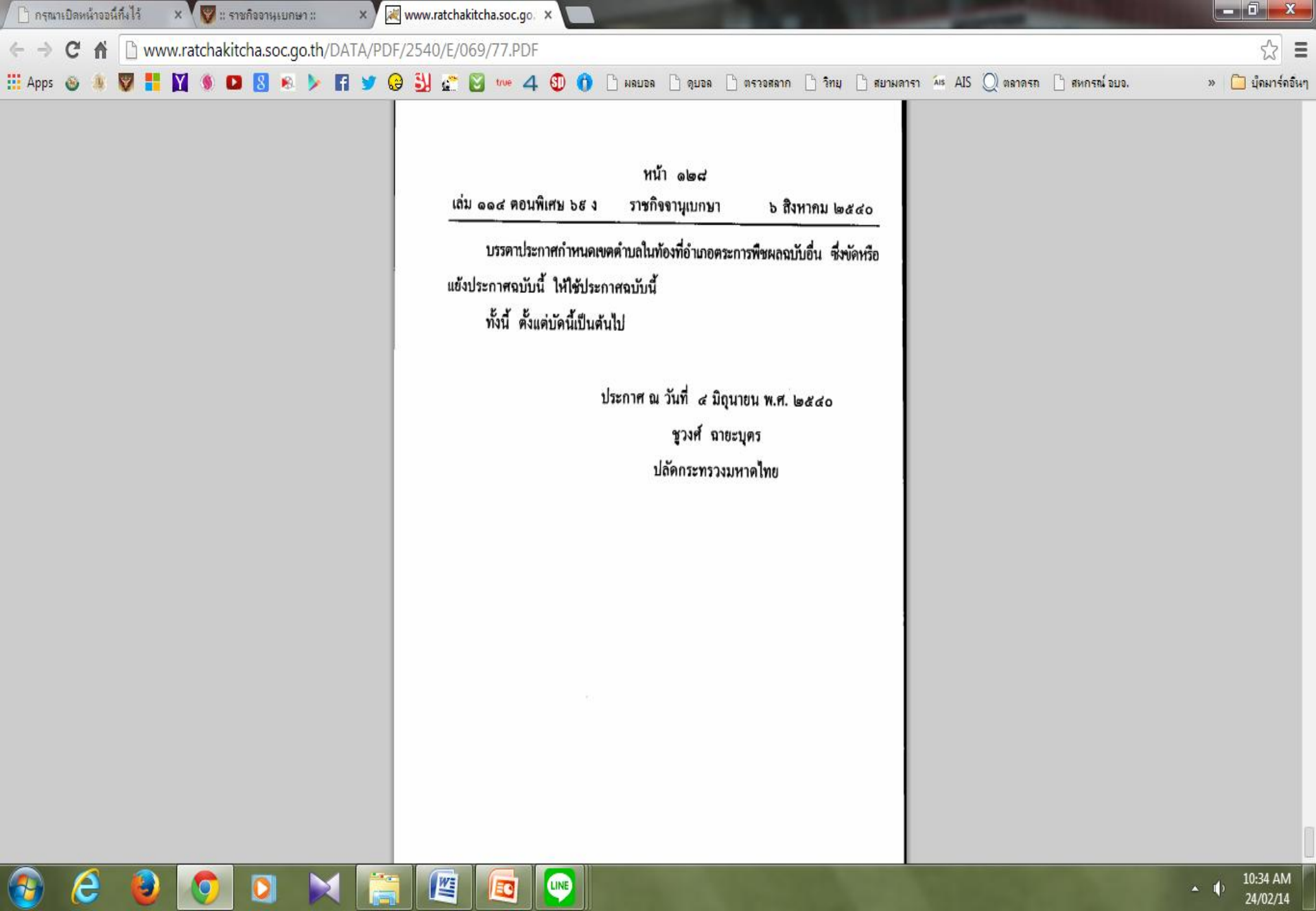

เล่ม ๑๑๔ ตอนพิเศษ ๖๕ ง ราชกิจจานุเบกษา ๖ สิงหาคม ๒๕๔๐

ทิศเหนือ ติดต่อดำบลสะพือ อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากลำห้วยสะพือไหลตกห้วยขุหลุ บริเวณพิกัด V C ๕๘๕๑๔๑ ไปทางทิศตะวันออกตามแนวเขตตำบลสะพือ - ตำบลตระการ ผ่านถนนสายท่าบ่อแยง - สะพือ ตามทางเกี่ยวนสาธารณะ ผ่านถนนสายตระการ - สะพือ ไปสิ้นสุดหลักเขตซึ่งปักอยู่ห่างจากบ้านสร้างโองไปทางทิศใต้ประมาณ ๑ กิโลเมตร บริเวณพิกัด W C ๐๖๕๑๓๔ รวมระยะทางด้านทิศเหนือประมาณ ๘ กิโลเมตร

ทิศตะวันออก ติดต่อดำบลโลกงาน อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากหลักเขตบริเวณพิกัด W C ๐๖๕๑๓๔ ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ตามแนวเขต ตำบลโลกงาน - ตะการ ผ่านร่องลำห้วยจานห้วยเม็ก สิ้นสุดลำห้วยยาง บริเวณพิกัด W C ๑๑๒๐๗๔ รวมระยะทางด้านทิศตะวันออกประมาณ ๕.๕ กิโลเมตร

ทิศใต้ ติดต่อดำบลนาคา อำเภอตาลชุม จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากลำห้วยยาง บริเวณพิกัด W C ๑๑๒๐๗๔ ไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ตามห้วยยาง ไปสิ้นสุดที่ปากห้วยยาง ไหลตกลำเซบก บริเวณพิกัด W C ๐๖๗๐๔๗ รวมระยะทางด้านทิศใต้ประมาณ ๔.๕

หน้า ๑๒๘

เล่ม ๑๑๔ ตอนพิเศษ ๖๕ ง ราชกิจจานุเบกษา ๖ สิงหาคม ๒๕๕๐

บรรดาประกาศกำหนดเขตตำบลในท้องที่อำเภอกระพือผลฉบับอื่น ซึ่งขัดหรือ
แย้งประกาศฉบับนี้ ให้ใช้ประกาศฉบับนี้
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๐

ชูวงศ์ ฉายะบุตร

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

เขตพื้นที่ของ อปท.

เขตของเทศบาล (มาตรา 9,10,11)

- เขตของเทศบาล เป็นไปตาม

1. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง จัดตั้งสุขาภิบาล.....

1. พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาล.....

(ก่อน 23 ธันวาคม 2546)

2. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง จัดตั้งเทศบาล.....

(ตั้งแต่วันที่ 23 ธันวาคม 2546)

เขตพื้นที่ของ อปท.

เขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (มาตรา 8)

- เขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด คือ เขตจังหวัด

เขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

- เป็นไปตามพระราชบัญญัติจัดตั้ง

อบจ. = เขตจังหวัด

เทศบาล	อบต.	อบต.	อบต.	อบต.
อบต.	อบต.	เทศบาล	อบต.	อบต.
อบต.	อบต.	อบต.	อบต.	อบต.
อบต.	อบต.	อบต.	อบต.	เทศบาล

อำนาจหน้าที่ของ อบจ. ตามประกาศ กกถ. (13 ส.ค.46)

ลักษณะการดำเนินงานของ อบจ.

1. ดำเนินการโครงการขนาดใหญ่เกินศักยภาพของ อปท.อื่น
2. กิจกรรมที่เป็นภาพรวม ไม่ไปทำใน อปท.อื่นที่สามารถทำได้
3. โครงการที่คาบเกี่ยว ต่อเนื่อง หรือมีผู้ที่ได้รับประโยชน์ใน อปท. มากกว่า 1 แห่ง

อบจ.ควรดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. จัดทำและประสานแผนระดับจังหวัด
2. จัดทำโครงการขนาดใหญ่ หรือเกี่ยวเนื่องกับ อปท.หลายแห่ง
3. จัดการศึกษา สาธารณสุข สังคมสงเคราะห์ พัฒนาคุณภาพชีวิต ในระดับจังหวัด
4. ส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม การท่องเที่ยว การลงทุนและพาณิชย์กรรม
5. จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด
7. ภารกิจถ่ายโอนที่มีหน้าที่ต้องทำ

พัฒนาการเชิงโครงสร้างของ อปท.

- จัดตั้งสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบล/เมือง
- เทศบาลตำบลเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลเมือง
- เทศบาลเมืองเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลนคร

จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย (ข้อมูล ณ วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2568)

1. รูปแบบทั่วไป

1.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด 76 แห่ง

1.2 เทศบาล 2,471 แห่ง

- เทศบาลนคร 32 แห่ง

- เทศบาลเมือง 198 แห่ง

- เทศบาลตำบล 2,241 แห่ง

1.3 องค์การบริหารส่วนตำบล 5,300 แห่ง

2. รูปแบบพิเศษ

2.1 กรุงเทพมหานคร 1 แห่ง

2.2 เมืองพัทยา 1 แห่ง

รวมทั้งสิ้น 7,849 แห่ง

หลักเกณฑ์

การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาล

(ม.42/ ม.7,ม.9)

- กฎหมายไม่กำหนดเรื่องประชากรและรายได้
- สภา อบต.ให้ความเห็นชอบ
- ประชาชนเสียงข้างมากให้ความเห็นชอบ
- อำเภอ/จังหวัดพิจารณาความเหมาะสมและ
สอดคล้องความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

สถานภาพหลังจาก จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาล (ม.42)

- พ้นจากสภาพแห่งองค์การบริหารส่วนตำบล
- ให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลง
- นายกององค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่จัดตั้งขึ้นเป็นเทศบาล
- งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้อง หนี้ พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างของ อบต. ให้โอนไปเป็นของเทศบาล
- ข้อบัญญัติ อบต. ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเป็นการชั่วคราว จนกว่าจะได้มีการตราเทศบัญญัติในเรื่องนั้นขึ้นใหม่

เปรียบเทียบ

องค์การบริหารส่วนตำบล กับ เทศบาล

ประเด็น	อบต.	เทศบาล
สมาชิก	หมู่บ้านละ 1 คน	12,18,24 คน
เขตเลือกตั้ง	ตามหมู่บ้าน	2,3,4 เขต เขตละ 6 คน
ระเบียบปฏิบัติ	ระเบียบ มท.	ระเบียบ มท.
ผู้กำกับดูแล	นายอำเภอ	ผู้ว่าฯ

การกู้เงิน

- เทศบาล - ได้รับอนุญาตจากสภา
 - รัฐมนตรีอนุมัติ
- อบต. - ได้รับอนุญาตจากสภา
 - เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย

การจ่ายเงินอุดหนุนและเงินเพื่อการลงทุน

เทศบาล - ได้รับความเห็นชอบจากสภา

- ผู้ว่าราชการจังหวัดอนุมัติ

(มาตรา 67 ทวิ)

การใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยการขุดดินถมดิน

- เทศบาล กทม. และเมืองพัทยา
- อปท.อื่น ที่กฎหมายจัดตั้ง รัฐมนตรีประกาศกำหนดใน ราชกิจจานุเบกษา
- มีพระราชกฤษฎีกาให้อยู่ในเขตควบคุมอาคาร
- อยู่ในเขตผังเมืองรวม

ค่าตอบแทนเลขานุการสภา

เทศบาล

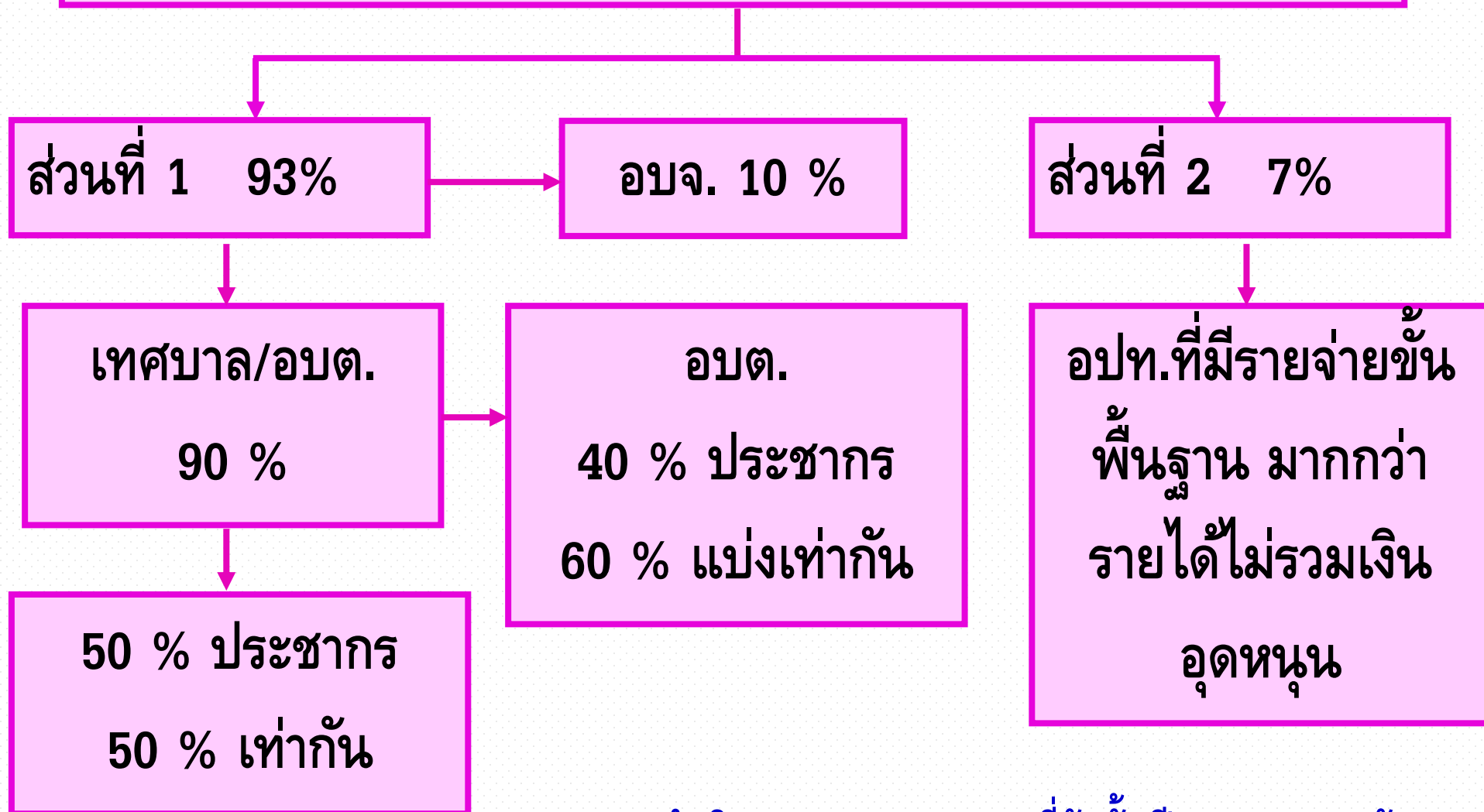
มาตรา 68 การจ่ายเงินค่าตอบแทนให้แก่ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาล และการจ่ายเงินค่าเบี้ยประชุมให้แก่กรรมการที่สภาเทศบาลแต่งตั้งขึ้น ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา 48 จตุวิสต์ติ เงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

อบต.

มาตรา 86 เงินค่าตอบแทนประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล รองนายกองกิจการบริหารส่วนตำบล เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกองกิจการบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

เงินอุดหนุนทั่วไปตามอำนาจหน้าที่ฯ

หมายเหตุ นำเงินอุดหนุนของเทศบาลที่จัดตั้ง ปี 2553 มารวมกับเทศบาล

ขั้นตอนการดำเนินการเสนอเรื่อง

1. ประชุมสภา
2. สำรวจความเห็นของประชาชน
3. จัดทำเอกสารประกอบ เช่น แบบสำรวจข้อมูล ข้อเสนอวิสัยทัศน์
4. การจัดทำและรับรองแผนที่และคำบรรยายแนวเขต
5. เสนอนายอำเภอ / ผู้ว่าราชการจังหวัด
6. เสนอกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
7. ชี้แจงต่อคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย
8. เสนอรัฐมนตรีลงนามในประกาศกระทรวงมหาดไทย

การจัดทำข้อมูลและเอกสารประกอบ (30 ชุด)

1. แบบสำรวจข้อมูล
2. รายงานการประชุมสภา
3. แผนที่และคำบรรยายแนวเขต
4. ผลการประชุมรับฟังความเห็นของประชาชน แต่ละหมู่/ชุมชน
5. ประกาศกำหนดเขตตำบล / ประกาศจัดตั้งสุขาภิบาล /พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาล
6. ข้อเสนอวิสัยทัศน์
7. รายงานการเงินการคลัง 3 ปี ย้อนหลัง
8. การปรับโครงสร้างส่วนราชการ ฯลฯ

กรณีเปลี่ยนชื่อด้วยส่งเอกสารเพิ่มเติม (20 ชุด)

1. ประวัติความเป็นมาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. เหตุผลความจำเป็นในการขอเปลี่ยนชื่อ
3. แผนที่สังเขปที่ตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. รายงานการประชุมสภา (ใช้ร่วมกับจัดตั้งได้)
5. รายงานการประชุมราษฎร (ใช้ร่วมกับจัดตั้งได้)

การประชุมสภาและจัดทำรายงานการประชุมสภา

1. ผู้เข้าร่วมประชุม
2. การเสนอญัตติ
3. การอภิปราย
4. การลงมติ (ขอ 2 มติ)

การสำรวจความเห็นของประชาชน

1. การประชาสัมพันธ์ก่อนการประชุม
2. การชี้แจงข้อดี และผลกระทบ
3. การลงนามเข้าร่วมประชุมและแสดงความคิดเห็น
(อย่างน้อย 20% ของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง)
4. กรณีบางหมู่บ้านไม่เห็นด้วยมากกว่าให้จัดประชุมอีกรอบหนึ่ง

การจัดทำข้อเสนอวิสัยทัศน์

- ตราเครื่องหมายของ อบต. / เทศบาล พร้อมความหมาย
- แผนงาน/โครงการ ควรเป็นข้อเสนอที่สามารถปฏิบัติได้จริง โดยเอาปัญหาและจุดเด่นในพื้นที่เป็นตัวกำหนดแผนงาน โครงการ

การจัดทำข้อเสนอวิสัยทัศน์

1. ตารางเปรียบเทียบระหว่างอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล กับหน้าที่ของเทศบาลตำบลว่ามีส่วนที่แตกต่างกันอย่างไรบ้าง
2. องค์การบริหารส่วนตำบลมีความประสงค์จะทำภารกิจหน้าที่อะไรบ้างที่เป็นหน้าที่ของเทศบาลตำบล เช่น เรื่องการจัดการตลาด
3. งบประมาณที่มีอยู่ มีเพียงพอที่จะทำกิจกรรมตามภารกิจที่วางแผนไว้หรือไม่
4. บุคลากรมีความพร้อมที่จะทำภารกิจที่เพิ่มขึ้นหรือไม่
5. โครงสร้างหน่วยงานที่จะจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลจะจัดอย่างไร
6. ประชาชนได้ประโยชน์อะไรในการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาล

ประเด็นการร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดตั้งหรือเปลี่ยนแปลงฐานะ

1. การประชุมสภา
2. การสำรวจความเห็นของประชาชน
3. เขตการปกครอง
4. ความเหมาะสมในการจัดตั้งหรือเปลี่ยนแปลงฐานะ

หลักเกณฑ์

การเปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลตำบลเป็นเทศบาลเมือง (ม.10)

- ประชากร 10,000 คน ขึ้นไป หรือเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด
- มีรายได้พอควร

หลักเกณฑ์

การเปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลเมืองเป็นเทศบาลนคร (ม.11)

- ประชากร 50,000 คน ขึ้นไป
- มีรายได้พอควร

เรื่องเสรีจที่ 923/2555

การนับจำนวนราษฎรตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล

พ.ศ. 2496

- คำว่า“ราษฎร” ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 หมายถึง
บุคคลที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลโดยชอบด้วยกฎหมาย ตามหลักฐาน
การทะเบียนราษฎรตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534
ซึ่งอาจเป็นผู้มีชื่อในทะเบียนบ้าน หรือเป็นผู้มีชื่อในทะเบียนประวัติ
ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงกำหนด
หลักเกณฑ์ไว้ให้ก็ได้

ขั้นตอนการดำเนินงาน

เปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลตำบลเป็นเทศบาลเมือง

1. ดำเนินการเช่นเดียวกัน กับขั้นตอนการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเทศบาลตำบล
2. คำบรรยายแนวเขตและแผนที่ท้ายมีแนวปฏิบัติ ดังนี้
 - (1) กรณีเทศบาลตำบลที่เปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาล ให้เทียบเคียงจากประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง จัดตั้งสุขาภิบาล.....อำเภอ.....พ.ศ.
 - (2) กรณีเทศบาลตำบลเดิมที่มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลตำบล..... พ.ศ. ไม่ต้องจัดทำคำบรรยายแนวเขตและแผนที่ท้ายประกาศกระทรวงมหาดไทย

ขั้นตอนการดำเนินการ เปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลเมืองเป็นเทศบาลนคร

1. ดำเนินการเช่นเดียวกัน กับขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลตำบลเป็นเทศบาลเมือง
2. แนวปฏิบัติเพิ่มเติม ดังนี้
 - (1) เสนอผ่านความเห็นชอบเฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัด โดยไม่ต้องผ่านนายอำเภอ
 - (2) คำบรรยายแนวเขตและแผนที่ทำยไม่ต้องจัดทำ

สถานภาพหลังจาก

เปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนคร (ม.13)

- พ้นจากสภาพแห่งเทศบาลเดิมนับแต่วันที่ได้ถูกเปลี่ยนแปลงฐานะ
- ทรัพย์สิน หัก สิทธิ และสิทธิเรียกร้องของเทศบาลเดิมให้โอนไปเป็นของเทศบาลใหม่
- เทศบัญญัติที่ได้ใช้บังคับอยู่ก่อนแล้วคงให้ใช้บังคับต่อไป
- กำหนดผู้ใหญ่บ้านฯ อยู่ได้อีก 1 ปี

ขัดกับกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่12) พ.ศ. 2552 ม.3 ว.2

- การยกเลิกตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จะกระทำมิได้

การรวม อบต. กับ อบต.หรือท้องถิ่นอื่น (มาตรา 41 ทวิ,ตรี)

หลักเกณฑ์การรวม

- อบต. อาจรวมกับ อบต. หรือท้องถิ่นอื่น ที่
 - (1) มีเขตติดต่อกัน
 - (2) ภายในเขตอำเภอเดียวกัน
- ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้น
- ทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย โดยให้ระบุ ชื่อและเขตของ อบต. ไว้ด้วย
- ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ขั้นตอนการดำเนินการ

การรวม อบต. กับ อบต.หรือท้องถิ่นอื่น

1. สำรวจเจตนาของประชาชนโดยการประชุมราษฎรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ที่จะไปรวม ถ้าเสี่ยงข้างมากของราษฎรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลที่จะไปรวมประสงค์จะไปรวม และ
2. สำรวจเจตนาของประชาชนโดยการประชุมราษฎรในเขตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่รวบรวม ถ้าเสี่ยงข้างมากของราษฎรในเขตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะรวบรวมประสงค์ที่จะรวบรวมแล้วให้ดำเนินต่อไปในข้อ 3
3. ดำเนินการตามขั้นตอนการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาล

การยุบรวม อบต. ที่มีประชากรไม่ถึงสองพันคน กับ อบต. อื่น
หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (ม.41 จัตุวา)

เงื่อนไขและวิธีการยุบรวม

- ให้กระทรวงมหาดไทยประกาศยุบ อบต.ที่มีประชากรไม่ถึงสองพันคน
- ไปรวมกับ อบต.อื่น หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่
 - (1) มีเขตติดต่อกัน
 - (2) ภายในเขตอำเภอเดียวกัน
- ภายใน 90 วัน นับแต่วันมีเหตุ
- สำรวจเจตนาของประชาชนในเขตตำบลนั้นตามระเบียบ มท.
- ทำเป็นประกาศ มท. โดยให้กำหนดเขตใหม่ของท้องถิ่นไว้ด้วย
- ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อยกเว้นการยุบรวม อบต. ตามมาตรา 41 จั้ตวา

เงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยอาจไม่ประกาศยุบรวม

- เป็น อบต.ที่มีจำนวนประชากรไม่ถึงสองพันคน และ
 - (1) มีสภาพเป็นเกาะ หรือ
 - (2) โดยสภาพภูมิศาสตร์ไม่สามารถติดต่อกับ อบต. หรือ
หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่จะไปรวมได้
โดยสะดวก

หลักเกณฑ์การรับรวมและแยกพื้นที่บางส่วน
ขององค์การบริหารส่วนตำบล
(ม.41 เบญจ)

- อบต. อาจแยกพื้นที่บางส่วนไปรวมกับ อบต. หรือท้องถิ่นอื่น หรือรับรวมพื้นที่บางส่วนของ อบต. หรือท้องถิ่นอื่น
- ทำเป็นประกาศ มท.
- การสำรวจเจตนาารมณต้องทำตามระเบียบ มท.ว่าด้วยการสำรวจเจตนาารมณฯ พ.ศ. 2547 โดยอนุโลม
- ใช้เสียงข้างมากของราษฎรในท้องถิ่นทั้งสองแห่ง

ขั้นตอนการดำเนินการ

รวบรวมหรือแยกพื้นที่บางส่วน ขององค์การบริหารส่วนตำบล

1. สำนวจเจตนาารมณัของประชาชนในเขต อปท.ที่จะแยกพื้นที่บางส่วน ถ้าเสี่ยงข้างมากของประชาชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะแยกพื้นที่บางส่วน ประสงค์จะให้แยกพื้นที่บางส่วนไปรวมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่รวบรวม
2. สำนวจเจตนาารมณัของประชาชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะรวบรวม ถ้าเสี่ยงข้างมากของประชาชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะรวบรวม ประสงค์ ที่จะรวบรวมพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมารวมด้วยแล้ว ให้ดำเนินการต่อไปในข้อ 3
3. ดำเนินการเช่นเดียวกันกับขั้นตอนการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเทศบาลตำบล

พงษ์ศักดิ์ กวีนนท์ชัย

โทรฯ 08-9901-1053

sophoro@hotmail.com